

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Michala Bobka, soudkyně Lenky Kaniové a soudce Ivo Pospíšila v právní věci žalobců: **a) Ing. J. K. a b) doc. Ing. E. K., CSc.**, zast. JUDr. Petrem Bauerem, advokátem se sídlem Purkyňova 10, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, se sídlem nábreží Ludvíka Svobody 1222/12, Praha 1, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 5. 2024, č. j. MD-40706/2023-910/9, o nesouhlasu Krajského soudu v Českých Budějovicích s postoupením věci,

t a k t o :

K projednání a rozhodnutí věci **je příslušný** Krajský soud v Ostravě.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Krajský úřad Jihočeského kraje (sídlem U Zimního stadionu 1952/2, České Budějovice) rozhodl v prvním stupni územním rozhodnutím ze dne 6. 9. 2023, č. j. KUJCK 108390/2023, o umístění stavby „*Modernizace trati Plzeň – Domažlice – st. Hranice SRN(...)*“. Řízení o umístění stavby krajský úřad vedl v režimu zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury a infrastruktury elektronických komunikací (liniový zákon), ve znění účinném do 31. 12. 2023 (dále jen „liniový zákon“). Předmětem územního řízení bylo umístění dopravní infrastruktury podle § 1 odst. 2 písm. b) liniového zákona, tj. umístění stavby dráhy celostátní. O odvolání proti územnímu rozhodnutí krajského úřadu rozhodl žalovaný dne 13. 5. 2024 rozhodnutím označeným v záhlaví.

[2] Žalobce podal dne 4. 7. 2024 u Městského soudu v Praze žalobu proti rozhodnutí o odvolání. Městský soud usnesením ze dne 25. 9. 2024, č. j. 8 A 62/2024 - 41, postoupil věc Krajskému soudu v Českých Budějovicích jako soudu *místně příslušnému* podle § 7 odst. 6 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Městský soud konstatoval, že věcná a místní příslušnost Krajského soudu v Českých Budějovicích je dána podle § 7 odst. 1 a 2 s. ř. s.,

protože v prvním stupni ve věci rozhodl Krajský úřad Jihočeského kraje se sídlem v obvodu Krajského soudu v Českých Budějovicích.

[3] Krajský soud v Českých Budějovicích s postupem městského soudu nesouhlasil. Proto dne 16. 10. 2024 věc předložil Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o místní příslušnosti podle § 7 odst. 6 s. ř. s. Domnívá se, že k projednání a rozhodnutí je místně příslušný Krajský soud v Ostravě podle § 7 odst. 4 s. ř. s. Svůj názor přitom Krajský soud v Českých Budějovicích opírá o usnesení NSS ze dne 14. 8. 2024, č. j. Nad 122/2024-103. Nejvyšší správní soud v něm dospěl k závěru, že speciální místní příslušnost Krajského soudu v Ostravě podle § 7 odst. 4 s. ř. s. ve znění účinném od 1. 1. 2024 se vztahuje na žaloby proti rozhodnutím o povolení stavby dle § 1 odst. 2 písm. a) nebo b) liniového zákona, podané po 1. 1. 2024, i v případě, že o věci v prvním stupni nerozhodoval Dopravní a energetický stavební úřad, ale stavební úřad podle dosavadních právních předpisů.

[4] K nesouhlasu Krajského soudu v Českých Budějovicích se vyjádřil žalovaný. Výchozí úvahu NSS obsaženou v usnesení č. j. Nad 122/2024-103 považuje za nepřesnou. Snižuje podle jeho názoru přesvědčivost extenzivního výkladu § 331 zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon (dále jen „nový stavební zákon“), provedenou NSS v citovaném usnesení do takové míry, že přednost má dostat jazykový výklad tohoto ustanovení. Zákonodárce totiž novým stavebním zákonem rozšířil jak rozsah staveb, tak typů řízení, u kterých je založena výlučná příslušnost Krajského soudu v Ostravě. To oslabuje argument NSS, že zákonodárcovým úmyslem bylo zachovat kontinuitu u § 331 nového stavebního zákona. Žalovaný je proto i nadále přesvědčený, že k projednání žaloby je příslušný Krajský soud v Českých Budějovicích.

[5] Podle § 7 odst. 2 s. ř. s. platí, že *[n]estanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak, je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany. Má-li tento správní orgán sídlo mimo obvod své působnosti, platí, že má sídlo v obvodu své působnosti.*

[6] Podle § 7 odst. 4 s. ř. s. dále platí, že *[v]e věcech, ve kterých rozhodl nebo měl rozhodnout v prvním stupni Dopravní a energetický stavební úřad, je k řízení příslušný Krajský soud v Ostravě. O těchto žalobách vede řízení specializovaný senát. Podle téhož ustanovení ve znění účinném do 31. 12. 2023 platilo, že [k] řízení o žalobě proti rozhodnutí, kterým se umísťuje nebo povoluje stavba dopravní infrastruktury podle § 1 odst. 2 písm. a) nebo b) zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury, ve znění pozdějších předpisů, je příslušný Krajský soud v Ostravě. O těchto žalobách vede řízení specializovaný senát.*

[7] V § 7 odst. 6 s. ř. s. je stanoveno, že *[n]ení-li soud, u něhož byl návrh podán, k jeho vyřízení místně příslušný, postoupí jej k vyřízení soudu příslušnému. Nesouhlasí-li tento soud s postoupením věci, předloží spisy k rozhodnutí o příslušnosti Nejvyššímu správnímu soudu. Rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o této otázce jsou soudy vázány.*

pokračování

[8] V projednávané věci Krajský soud v Českých Budějovicích nesouhlasí, že by byl příslušný k projednání žaloby podané po 1. 1. 2024 proti rozhodnutí ve věci umístění stavby podle § 1 odst. 2 písm. b) liniového zákona, o které nerozhodoval v prvním stupni Dopravní a energetický stavební úřad, ale stavební úřad podle dřívějších právních předpisů. V návaznosti na usnesení NSS č. j. Nad 122/2024-103 je přesvědčen, že je v této věci dána zvláštní příslušnost Krajského soudu v Ostravě.

[9] NSS v této věci nevidí důvod odchýlit se od svého dřívějšího rozhodnutí a ztotožňuje se se závěrem Krajského soudu v Českých Budějovicích. K projednání této věci je příslušný Krajský soud v Ostravě.

[10] Jak již NSS uvedl v bodě 12 výše citovaného usnesení č. j. Nad 122/2024-103: *„Jakkoliv striktním doslovným výkladem zákona lze dospět k závěru, že místní příslušnost Krajského soudu v Ostravě podle § 7 odst. 4 s. ř. s. nedopadá na žaloby podané od 1. 1. 2024 proti rozhodnutím, na které se ještě nevztahuje působnost DESÚ (Dopravního a energetického stavebního úřadu – pozn. NSS), byl by takový výklad nepřipustně formalistický, nekoncepční, v rozporu s účelem, pro který zákonodárce stanovil výlučnou příslušnost Krajského soudu v Ostravě ve věci přezkumu umístění staveb dopravní infrastruktury, a tedy v rozporu se skutečným úmyslem zákonodárce.“* Ke zmíněnému účelu stanovené výlučné příslušnosti Krajského soudu v Ostravě se NSS vyjádřil v usnesení ze dne 13. 6. 2019, č. j. Nad 79/2019-68. V bodě 15 tohoto usnesení NSS dospěl k závěru, *[ž]e úmyslem zákonodárce bylo zefektivnit, zrychlit a zkvalitnit soudní přezkum rozhodnutí v nestandardně složitých územních a stavebních řízeních ve věcech klíčových staveb dopravní infrastruktury.*

[11] Argument žalovaného, že zákonodárce nemohl mít úmysl *„zachovat kontinuitu činnosti specializovaných senátů Krajského soudu v Ostravě“* v rozsahu dalších typů staveb a řízení, u kterých nově založil rovněž výlučnou příslušnost Krajského soudu v Ostravě samotnou novelou, je v rovině technického argumentu korektní. Pomíjí však argument širší systematikou a smyslem samotné specializace, který byl rovněž nosným důvodem usnesení č. j. Nad 122/2024-103. Kontinuitou a z ní plynoucím zúročením nabyté expertízy není myšlena pouze absence *„dočasné deaktivace“* již existující výlučné místní příslušnosti Krajského soudu v Ostravě, která, jak sám žalovaný uznává, by plynula z jeho gramatického výkladu § 331 nového stavebního zákona. Znamená spíše, že pokud míra nesrozumitelnosti technického práva dosáhne takové úrovně, že připouští více výkladových možností, pak bude upřednostněna ta, která lépe vystihuje systematiku a smysl celé úpravy, jak by ji patrně zákonodárce zvolil, kdyby se jednalo o bájného zákonodárce racionálního, a nikoliv o zákonodárce roztěkaného až zapomnětlivého, který sice na poslední chvíli změnil související ustanovení, ale opomene odpovídajícím způsobem rovněž upravit znění § 331. Pokud tedy zákonodárce v rovině koncepční a systémové opakovaně vyjádřil přání *„zefektivnit, zrychlit a zkvalitnit soudní přezkum rozhodnutí v nestandardně složitých územních a stavebních řízeních ve věcech klíčových staveb dopravní infrastruktury“* tím, že zřídí specializované senáty pro tyto typy řízení u Krajského soudu v Ostravě, pak již nabytá specializace a expertíza se bezpochyby promítne a zúročí i v rozhodování o dalších specifických otázkách, které byly do výlučné příslušnosti Krajského soudu v Ostravě svěřeny až pozdější novelou.

[12] Nesouhlas Krajského soudu v Českých Budějovicích s postoupením věci je důvodný. Nejvyšší správní soud proto podle § 7 odst. 6 s. ř. s. rozhodl, že k projednání a rozhodnutí věci je příslušný Krajský soud v Ostravě. Rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o této otázce jsou soudy vázány.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. listopadu 2024

Michal Bobek
předseda senátu